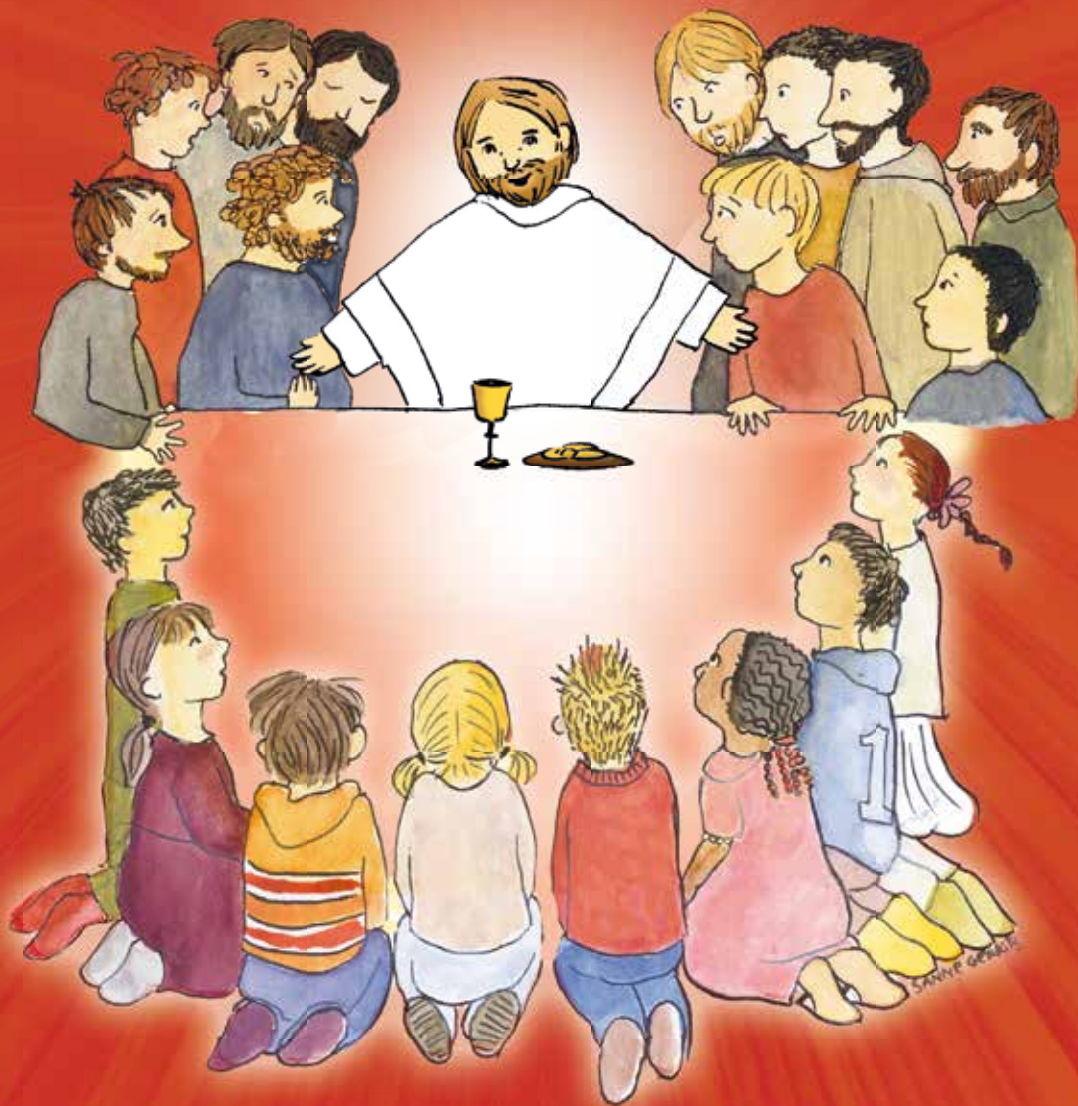

Gods Grootste Geschenk HANDLEIDING

Vorbereiding op de Eerste H. Communie

Samuel Advies voor geloofsgroei

Inhoudsopgave

Inleiding	7
Overzicht kerkelijk jaar.....	14
Mogelijke planning communievoorbereiding.....	15
Bijbelverhaal vertellen, hoe?.....	17
Tips voor visueel materiaal	19
Informatieve ouderavond.....	21
Kennismakingsbijeenkomst	25
Bezoek kerk (tijdstip zelf nader bepalen)	30
Hoofdstuk 1. Het geschenk van de Schepping..... <i>Onze wonderlijke wereld!</i>	37
Hoofdstuk 2. Een héél speciaal geschenk van God..... <i>Jij bent een parel in Gods hand</i>	47
Hoofdstuk 3. Het geschenk van het Doopsel	55 <i>Jij hoort erbij!</i>
Hoofdstuk 4. Het geschenk van de Bijbel	65 <i>Gods Woord is er voor jou</i>
Ouderavond over de H. Eucharistie	75
Hoofdstuk 5. Het geschenk van de vriendschap..... <i>Wie zijn je vrienden?</i>	77
Hoofdstuk 6. Het geschenk van vergeving..... <i>Het weer goed maken</i>	85
Hoofdstuk 7. Het geschenk van de vrede..... <i>Bewaar de vrede</i>	97
Hoofdstuk 8. Het geschenk van de vreugde en het leven..... <i>Wat maakt jou blij?</i>	105
Palmpaasstokken maken	112
Hoofdstuk 9. Gods Grootste Geschenk..... <i>Jezus in de Heilige Eucharistie</i>	121
Noveen om mee te geven	130
Hoofdstuk 10. Een blijvend geschenk..... <i>Jezus wil bij je blijven</i>	143
Eerste Heilige Communie	
Hoofdstuk 11. Ons geschenk aan God	151 <i>Wat is jouw antwoord?</i>
Enquête ouders	161
Voorbeeldviering Eerste H. Communie (ook op de website).....	163
Voorbeeldgebedjes	179

Inleiding

Gods Grootste Geschenk is een uniek Communieproject dat vooral ontwikkeld is voor het gebruik in de parochie. De drie pijlers van dit project zijn:

- Gezamenlijke catechese bijeenkomsten kinderen
(zie *handleiding*)
- Liturgische vieringen voor het hele gezin
(zie *handleiding*)
- Betrokkenheid ouders via ouderbladen, ouderbijeenkomsten en ouder & kind werkboek met opdrachten om thuis te doen.
(zie *handleiding en werkboek kind*)

De participatie van de ouders is van groot belang. De opzet is zo gemaakt dat de kinderen en de volwassenen er niet alleen van leren maar er vooral ook veel vreugde aan beleven om samen hun geloof te vieren. In de praktijk blijkt dat ouders ook veel catechese nodig hebben maar een druk bezet leven leiden. Nodig daartoe de ouders steeds een kwartier voordat de kinderen klaar zijn uit in een aparte ruimte. Gebruik het ouderkwartiertje om hen kort uitleg te geven over de inhoud van de bijeenkomst en zo nodig extra achtergrond informatie. Geef hen ook de gelegenheid om vragen te stellen. Suggesties voor het ouderkwartier vindt u op samueladvies.nl

We hopen dat de voorbereidingstijd op de Eerste H. Communie op deze wijze een onvergetelijke en vreugdevolle ervaring wordt.

Samenwerking gezin en parochie

Bij de voorbereiding van de kinderen op de Eerste H. Communie zijn drie groepen mensen betrokken:

- 1 Het eigen gezin van het kind
- 2 De leden van de werkgroep Communievoorbereiding
- 3 De gehele geloofsgemeenschap van de parochie

Deze personen getuigen samen van de betekenis van de H. Eucharistie in hun eigen leven en geven samen het geloof van de Kerk door aan de kinderen. De H. Eucharistie zal voor het kind alleen betekenis krijgen binnen de context van het eigen gezin en de vierende geloofsgemeenschap. Binnen deze gemeenschap worden ze ook uitgenodigd net als Jezus zelf aandacht te hebben voor de arme, zieke en eenzame medemens.

De geschenken

In dit project worden de kinderen bewust gemaakt van de vele geschenken die God ieder van hen heeft gegeven. Maar de kinderen worden ook gestimuleerd om daarop hun eigen antwoord te geven. Ze leren niet alleen over Jezus maar ze worden uitgedaagd om hun leven daadwerkelijk samen met Jezus te gaan beleven.

In de inhoudsopgave ziet u welke geschenken er besproken worden in de 11 lessen. De lessen werken toe naar Gods Grootste Geschenk: Jezus die zichzelf aan ons geeft in de H. Eucharistie.

Planning bijeenkomsten

Tien lessen zijn bedoeld als voorbereiding op de H. Communie en de elfdeles is na de Eerste H. Communie. Hierna vindt u een voorstel voor een mogelijke planning van de lessen.

De planning gaat uit van één bijeenkomst per twee weken. Wanneer u eind oktober of begin november start, kunnen de bijeenkomsten aansluiten bij de belangrijkste feesten van het kerkelijke jaar en kunnen zo de gezinnen bij de belangrijkste liturgische vieringen betrokken worden.

Opzet handleiding

In deze handleiding wordt uitgebreid aangegeven hoe ieder geschenk in de bijeenkomst met de kinderen gepresenteerd kan worden. U kunt ervoor kiezen om te werken met groepjes van 6 tot 8 kinderen o.l.v. één volwassene of grotere groepen o.l.v. meerdere volwassenen.

Ieder hoofdstuk begint met een **vers uit de Bijbel** dat te maken heeft met het geschenk van die les. Daarna staat de **bedoeling van de bijeenkomst** genoemd. Het is belangrijk dat de leiding deze doelstellingen duidelijk als kernboodschap verwerkt in de bijeenkomst met de kinderen. Anders krijgen de kinderen alleen maar een grote hoeveelheid informatie over zich uitgestort en kunnen ze daar achteraf niets van vasthouden.

vers uit de Bijbel

bedoeling van de bijeenkomst

De **startactiviteit** is bedoeld als een overbrugging tussen het eerste kind dat vroeg arriveert en het laatste kind dat (bijna) te laat is. Zorg dat u zelf helemaal klaar staat om ieder kind persoonlijk en hartelijk te ontvangen en een naamkaartje te geven. Kinderen voelen zich welkom wanneer ze niet hoeven te wachten maar meteen iets te doen krijgen. Als alle kinderen er zijn, worden ze uitgenodigd **samen in de kring** te gaan zitten. Dat is een fijne manier om samen te kunnen praten en elkaar ook aan te kunnen kijken. In deze handleiding staan suggesties om een gesprekje met de kinderen op gang te brengen.

startactiviteit

samen in de kring

Het gesprekje is een manier om de aandacht van de kinderen te krijgen en dient als inleiding om daarna het **Bijbelverhaal** te vertellen. Meestal wordt hetzelfde Bijbelverhaal voor de bijeenkomst gebruikt als in het werkboek van het kind staat verteld. Soms wordt er een alternatief aangegeven.

Bijbelverhaal

Vertel zoveel mogelijk uit uw hoofd, dan komt de boodschap veel beter over (zie als hulpmiddel hiervoor het stappenplan op blz. 17). U bent dan vrij in uw bewegingen en u kunt steeds oogcontact met de kinderen maken waardoor ze beter luisteren. Het vraagt wat meer voorbereiding maar het resultaat is echt een intensievere betrokkenheid van de kinderen. Zorg dat u altijd uw volwassen Bijbel bij de hand heeft zodat u de kinderen kunt laten zien dat u geen zelfverzonnen verhaal vertelt maar uit het grote boek van God en de mensen.

Gebruik ook altijd **visueel materiaal**. Kinderen onthouden dan minimaal 50% van uw vertelling en zonder visueel materiaal is dat slechts 15 tot 20%. In iedere les staan suggesties voor

visueel materiaal

visueel materiaal aangegeven. Bij een groepje van minder dan 10 kinderen kunt u de plaatjes uit een kinderbijbel laten zien.

samen zingen Het **samen zingen** kan voor of na het Bijbelverhaal gebeuren. In deze handleiding staan verschillende liedjes aangegeven die passen bij de les. U kunt er ook voor kiezen om ieder kind de jaarlijkse actie CD (van de christelijke kinderboekenmaand, 5,95 euro) te laten aanschaffen en daar de liedjes van te gebruiken. Het leuke daarvan is dat de liedjes dan thuis beluisterd worden door het hele gezin. In samenwerking met Kisikids is er sinds 2015 een speciale cd met liedjes voor de Eerste H. Communie. Deze cd 'Hier ben ik, Heer' is bij Samuel te bestellen en kost rond de 5 euro.

samen bidden Om kinderen te helpen steeds meer samen met Jezus te leven, is het **samen bidden** essentieel. Dan is het niet meer alleen over Jezus praten maar ook met Hem. In dit boek staan voorbeelden van gebeden maar u kunt natuurlijk ook in uw eigen woorden voorbidden. Om de kinderen zelf te leren bidden is het fijn om een bakje met verschillende gebedskaartjes (korte dank- en vraaggebedjes) te maken waaruit de kinderen een gebedje kunnen uitkiezen (zie achterin handleiding voor voorbeeldgebedjes). U kunt ook na een aantal bijeenkomsten kinderen vragen om voor de volgende keer zelf een gebedje te maken. Om het moment van bidden te onderscheiden van het vertellen en samen praten, is het mooi om steeds voor het bidden een (speciale) kaars aan te steken en in het midden van de kring te zetten. Maak daarvoor eventueel een 'communiekaars' die alleen met deze groep kinderen bij het samen bidden gebruikt wordt (er is speciale was te krijgen bij hobbywinkels om kaarsen te versieren met alle geschenken).

Indien u gemakkelijk naar uw eigen kerk kunt gaan, verdient het de voorkeur daar te bidden. U kunt dan de ene keer bij het tabernakel bidden en de andere keer bij Maria of een andere heilige en daar ook een kaarsje opsteken. U kunt dan ook steeds herhalen dat we een kruisje met wijwater maken (als herinnering aan ons doopsel) wanneer we de kerk binnenkomen en dat we knielen voor Jezus die in het tabernakel aanwezig is. Door tijdens iedere bijeenkomst ook even samen naar Gods huis te gaan, helpt u de kinderen zich daar steeds meer thuis te voelen.

Wanneer kinderen de blijde boodschap niet alleen horen en zien maar er ook iets mee kunnen doen, onthouden ze 80%. Daarom wordt er in dit boek uitgebreid aandacht besteed

Handleiding Gods Grootste Geschenk

Samuel Advies voor geloofsgroei

aan allerlei verschillende **verwerkingsmogelijkheden**. U kunt daar zelf een keuze uit maken.

verwerkings-
mogelijkheden

Kijkt u ook regelmatig op www.samueladvies.nl voor nieuwe werkjes bij de verschillende lessen die u zo kunt downloaden. Deze bijeenkomsten zijn vooral bedoeld als catechese maar catechese kan niet zonder liturgie. Juist door samen je geloof te vieren gaat de boodschap van Jezus meer in je hart leven en is het niet meer alleen iets wat je in je hoofd geleerd hebt. Daarom staan er aan het eind van iedere les **suggesties** hoe het thema in de daaropvolgende eucharistieviering (een gewone zondagse viering of een gezinsviering) nog verder met en voor de kinderen uitgewerkt kan worden. Op deze manier wordt de geloofsgemeenschap meer betrokken bij de communievoorbereiding en worden de communicanten en hun gezinnen actiever betrokken bij de zondagse eucharistieviering van de parochie.

suggesties voor
vieringen

Tijdsindeling

Voor de bijeenkomst met de kinderen is 1 tot 1 1/2 uur meer dan genoeg om ze erbij betrokken te houden. Wij raden u aan de tijd op de volgende wijze ongeveer te verdelen:

- 15 minuten: Startactiviteit, samen in de kring en een lied zingen
- 20 minuten: Bijbelverhaal vertellen
- 5 (tot 10) minuten: Samen bidden (in de kerk)
- 20 minuten: Creatieve verwerking

Indien u 1 1/2 uur de tijd heeft, zou deze extra tijd bij de inleiding en de verwerking goed besteed kunnen worden. U zou ook de extra tijd kunnen besteden aan een stukje samen werken in het werkboek van het kind.

Houdt u er rekening mee dat de spanningsboog bij kinderen van deze leeftijd niet groot is. Ze kunnen echt niet langer dan 20 tot 25 minuten achter elkaar luisteren. Beweging en afwisseling zijn erg belangrijk om de goede motivatie te bewaren. Indien uw bijeenkomst meteen na school gepland is, geef de kinderen dan minimaal 15 minuten de tijd om flink te rennen en te spelen.

Hoofdstuk 1: Het geschenk van de schepping

Onze wonderlijke wereld

*“In het begin schiep God de hemel en de aarde...”
(Genesis 1,1)*

BEDOELING VAN DEZE BIJEENKOMST

- 1 De kinderen worden zich meer bewust van de hen omringende wereld en zijn er dankbaar en zorgzaam voor.
- 2 De kinderen begrijpen dat God de Schepper is en nu nog steeds schepend bezig is.
- 3 De kinderen weten dat we in de Eucharistieviering God loven en danken voor zijn Schepping.

STARTACTIVITEIT

(aan tafel)

Zet tevoren klaar:

- Bekers limonade en koekje of snoep erbij
- Naamkaartjes/badges die de kinderen zelf gemaakt hebben
- Kleurpotloden of stiften / schaar en lijm
- Tijdschriften met allerlei verschillende plaatjes van mensen, bloemen, bomen, dieren en landschappen e.d.; knip tevoren al een voorraad plaatjes uit
- Stevige vellen papier om plaatjes op te plakken

Verwelkom ieder kind persoonlijk bij binnenkomst en geef hem/haar het naamkaartje.

Laat de kinderen in groepjes van 4 tot 6 rond een tafel gaan zitten en plaatjes uitzoeken om samen een mooie collage te maken van onze wereld.

SAMEN IN DE KRING

- Bekijk samen wat de kinderen allemaal opgeplakt hebben en praat erover. Wat vind jij het mooist? Waar ben je het liefst: bij de zee, in de bergen, in het bos of op een weiland? Hoe voel je je dan?
- Ken je wat namen van bomen en bloemen uit je omgeving? Welke (huis)dieren heb je thuis?
- Als we naar al die mooie planten, dieren en mensen kijken, kunnen we ons afvagen hoe alles is ontstaan? Wie heeft hier eigenlijk allemaal voor gezorgd?
- Geen mens was erbij toen de wereld ontstond. God is er wel altijd geweest en zal er altijd zijn. Wij geloven dat Hij de Schepper is van onze wereld maar we weten echt niet precies hoe dat allemaal is gegaan. Kijk eens hier in mijn Bijbel. Wat zie je als allereerste zin staan? (laat een kind uit Genesis hoofdstuk 1 het allereerste vers voorlezen)
- Daarna vertelt de schrijver over de schepping maar hij vertelt het als een soort lied om God te danken voor zijn schepping. Het gaat er helemaal niet om of God nu in zeven dagen de wereld geschapen heeft. Het gaat erom dat God een plan heeft met zijn schepping en dat Hij ons uit Liefde die mooie schepping heeft geschonken.

BIJBELVERHAAL

(bij voorkeur uit het hoofd vertellen en niet voorlezen)

Zie Genesis 1, 1-31: Leg in uw vertelling niet de nadruk op wat op welke dag is geschapen maar houd wel de volgorde aan. De belangrijkste boodschap van het scheppingsverhaal is dat God de Schepper is van hemel en aarde.

Visueel materiaal

Maak een scheppingstafel met allerlei dingen uit de natuur en eventueel plaatjes van dieren of knuffeldieren. Laat ergens een hart zien om aan te geven dat God alles uit Liefde heeft geschapen. Tijdens uw vertelling voegt u steeds iets nieuws aan de tafel toe. Bij dit verhaal kunt u ook zelf een aantal vertelplaten maken met allerlei plaatjes van dieren, natuur en planten of de vertelplaten uit de Bijbelverhalen in beeld (OT) gebruiken (zie art. nr. 9789031717842) of uit de set Bijbel vertelposters (zie VM070).

Samen napraten

Hoe kunnen we God bedanken voor zijn schepping?

(met een dankgebed maar ook door zorg te dragen voor de schepping en er met respect mee om te gaan; niets vernielen, geen rommel laten slingeren, niet zomaar eten of iets anders weggooien...)

Tijdens de Eucharistieviering zijn er verschillende momenten waarop we God bedanken voor alles wat Hij ons geeft. De komende zondag mogen jullie allemaal iets moois uit de natuur meenemen (een tak, bloem, steen, vrucht etc.) wat je dan bij de offerandeprocessie voor het altaar zet als teken van je dank aan God.

ZINGEN

- Boterbloem / Dierennamen / Zeg, wie heeft geschapen de bloemetjes / Zie de zon (zie Timotheus kinderliedjes deel 2)
- Overall zijn wonderen (Elly & Rikkert Zuiderveld, zie Een boek vol liedjes 3)
- Alles wordt nieuw (zie Timotheus kinderliedjes deel 2)
- Rood en groen (zie project Simon en Zo)

SAMEN BIDDEN

Nodig de kinderen uit een kruisteken te maken en elkaar de hand te geven. Sluit je ogen en denk eens aan al het moois dat God voor ons geschapen heeft. Ieder van jullie mag zo iets zeggen om God te bedanken (voor je poes, je goudvis, je ouders...)

Nu gaan we samen bidden:

God, U bent onze Schepper, wij danken U voor de wereld en alle prachtige planten, dieren en mensen die in onze wereld leven.

Kinderen: Dank U God voor ... (ieder kind noemt één ding om God te bedanken) God, onze Schepper, help ons om zorgzaam te zijn voor uw Schepping en er goed mee om te gaan.

VERWERKINGSMOGELIJKHEDEN

(aan tafel)

Zie www.samueladvies.nl bij Gods Grootste Geschenk voor een knutselwerkje of maak een keuze uit:

1 Behangrol

Materialen:

- Flinke rol behang
- Schaartjes en lijm
- Wascokrijtjes

Gebruik de collages die de kinderen in het begin gemaakt hebben en bevestig deze op de behangrol.

Laat de kinderen het versieren en erbij schrijven: Dank U God voor...

U kunt ook het behang in drie delen verdelen: het bovenste deel is de lucht en daar tekenen de kinderen (of plakken plaatjes) van vogels, wolken e.d. Het middelste deel is het land en daar komen afbeeldingen van planten, dieren, mensen e.d.

Het onderste deel is de zee en die wordt gevuld met kleurrijke vissen. Hang de behangrol op een goed zichtbare plaats in het zaaltje of op een zijmuur binnenin de kerk.

2 Levensboom

Materialen:

- Een kleine boom of flinke tak in een pot (verzwaard met stenen zodat het niet omvalt)
- Draad of posterstickers om de figuren te bevestigen aan de takken
- Kleurpotloden, stiften, schaarmpjes en lijm
- Allerlei zwart/wit plaatjes van dieren, bomen, bloemen, planten, mensen.

Laat ieder kind minstens 2 plaatjes (van lievelingsdier of -bloem) inkleuren en uitknippen en hang deze vervolgens in de boom. Maak ook een kaartje waar in duidelijke letters op staat: 'Dank U God voor het geschenk van de Schepping' en een kaartje 'Dank U God, voor het geschenk van mijn leven'.

3 Adventskransjes

Indien deze bijeenkomst vlak voor de Advent plaatsvindt.

Nodig voor het knutselen

- Oude schoteltjes (kinderen vragen zelf mee te nemen)
- Zelfdrogende klei (pak van 10 kilo per 20 kinderen)
- Dennengroen (in kleine takjes geknipt)
- Kleine kaarsjes (4 per kind)
- Paars lint (cadeaulint) 4 x 35 cm per kind
- Schaarmpjes (om lint in stukjes te knippen)
- Stukje ijzerdraad (om stukken klei af te snijden)
- Uitleg Adventkrans en uitnodiging voor de 1e Advent om mee te geven (zie verderop)

Leg tevoren op de tafels de stukken klei, de groene takjes, de kaarsjes en linten klaar. Ieder kind maakt van de klei een soort rol en doet dat langs de rand van het bordje. Steek de vier kaarsjes erin en doe om ieder kaarsje een lint. Steek de groene takjes in de klei (niet te hoog want dan kunnen de kaarsjes niet veilig aan).

Geef ieder kind na afloop de uitleg van de betekenis van de Adventkrans mee en een uitnodiging voor de 1e Adventszondag.

4 Samen iets doen

Ga als verwerking samen in de buurt (in het bos of in een park) een wandeling maken (liefst in kleine groepjes o.l.v. een ouder) en kijk eens goed